

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Deruta Bancară. — Plecarea dlui Manoilescu de la Uniunea Camerelor de Comerț și de Industrie. — Averele Statului. — Evaziunea populațiunii rurale la orașe. — *Cronica*: Uzinele de fier și domeniile din Reșița... Banca „Sătmăreana” în Seini-Seontul Băncilor de emisiune. Calea ferată se aprovizionează cu cărbuni din țară. Inventarierea patrimoniului statului. Retragerea monedelor de hârtie de 5 și 20 Lei din circulație. Incasările tezaurului. — Cursul Valoilor la București. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României.

Deruta bancară.

(Urmare).

Un alt principiu de care băncile n'au voit să țină seama a fost goana după depuneri spre fructificare, pe care le primea pe termene scurte și la vedere acordând dobânzi de 10—20%.

Aceste depozite erau într-o proporție considerabilă față de capitalul băncii.

Nu numai atât dar ceva mai mult. Băncile pentru a-și mări rulmentul în vederea asigurării unor beneficii cât mai mari își plasau absolut toate fondurile lor în operațiuni nelichidabile fără a ține seama că la un moment dat trebuie să aibă posibilitatea restituirii la cerere a depunerilor spre fructificare ce le-a fost încredințate de particulari.

Nu au ținut seama că după cum angajamentele Băncii sunt la vedere, sau la termen și plasamentele trebuie să fie la vedere și la termen și în aceeași proporție.

Nu s'au asigurat cel puțin o margine prin mijlocul reescontului, pe care urma să o utilizeze numai în cazurile de restituire a depozitelor spre fructificare și a altor credite acordate la vedere sau termene scurte.

Băncile pentru a câștiga cât mai mult, utiliza cea mai mică rezervă sau disponibilitate, și mergea și mai departe cerând clienților lor autorizarea să angajeze în reescont și efectele primite în gaj, precum și efectele de complezență pe care Băncile reescontatoare le admitea fără discuțiune.

Aceste abuzuri însă au mers atâta timp, cât creditorii și deponenții băncilor le acordase încrederea lor.

Imediat însă ce această încredere s'a micșorat, efectul s'a văzut de toți și anume: Băncile nu au avut numerarul trebuitor retragerii efectelor de complezență și de gaj de la Banca care le-a primit la scont, apoi nu au putut restitui depozitele care se cereau tot mai intens de către depunători, întârzierile, svonurile de situația precară a băncilor, toate au contribuit la situația pe care aceste instituții au fost obligate să o aleagă și anume: sau concordat preventiv conform legii din 1929, sau acorduri parțiale cu marii depunători și creditorii, sau în sfârșit falimentul.

Toate aceste situațiuni, crează desigur demoralizarea a zeci de mii de mici depunători, care și-au pierdut rezervele neînsemnate ce și le făcuse pentru bătrânețe, boală sau alte nevoi.

Dar deruta băncilor se mai datorează și cauzelor de ordin intern și anume:

1. Cheltuieli de administrație enorme datorite: luxului de personal angajat cu salarii mari și peste nevoile reale ale băncii, clădirile scumpe și somptuoase, elegant mobilate, în care s'au imobilizat nu numai rezervele și capitalul băncilor, dar și o mare parte din creditele ce li

s'au acordat; tantiemele, diurnele și je-foanele directorilor, care după ce au dus la ruină aceste întreprinderi dar au avut grije să le încasseze cu toată regularitatea, înghițind beneficiile din care acționarul nu se alegea decât cu un foarte modest dividend și cu imnuri de laudă bine plătite celor ce le cântau la adunările generale directorilor și administratorilor acestor bănci, pentru ca după a 2-a sau a 3-a adunare generală să se mulțumească cu pierderea completă a capitalului său în Bancă, ca acționar.

2. Conducerea băncilor este încredințată inginerilor, doctorilor, profesorilor de filozofie sau poate și de religie, foști samsari, și alte categorii de indivizi nepregătiți, iar adevărații specialiști nu sunt decât simple organe de execuție, fapt care desigur că a contribuit într-o foarte largă măsură la ruina acestor întreprinderi.

După cum medicina, ingineria sau advocatura nu poate fi practică decât de specialiști trebuie să se știe odată pentru totdeauna că și negustoria de mărfuri de bani și de credit trebuie să se practice de oameni de specialitate.

3. Lipsa unui control riguros și efectiv asupra conducerii și modului cum sunt administrați banii acționarilor și ai creditorilor de către administratorii delegați și Directorii Băncii.

4. Sistemul actual al censorilor aleși de adunarea generală conform legii, dar numiți de fapt de către administratorii delegați, cari au interes să nu fie cum trebuie controlați, este complet defectuos.

Va trebui urgent schimbat acest sistem, prin ceea ce pe deoparte drepturile și responsabilitatea censorilor trebuie să fie reală și extinsă, iar numirea lor să se facă numai dintre specialiști — experți contabili.

5. Față de faptul că multe din operațiunile rentabile ale băncii se fac pe cont personal de unii conducători ai băncii, trecându-se asupra ei cele care sunt producătoare de pierderi, față de direcția greșită a plasamentelor și angajamentelor băncii, pe care o dau în cele mai multe cazuri Directorii și administratorii delegați, față de beneficiile regulate și importante pe cari le au acești directori și administratori în sfârșit față de

multe alte considerente, credem că ar fi neapărat necesar legiferarea considerării ca falși și a acestor directori și administratori; odată cu Societatea falită, indiferent buna sau reaua lor credință, aplicându-li-se ca și comercianților individual în totul dispozițiunile dreptului falimentar.

Primul rezultat va fi că, nespecialiștii vor lăsa locul lor specialiștilor din cauza acestei urmări; că nu vom mai găsi o persoană în 50 de Consilii de administrație; că față de consecința falimentului, întreprinderile sociale vor fi cu toată prudența și corectitudinea conduse și administrate.

Cred că această propunere este justă întrucât dacă administratorii trag numai foloase de pe urma banilor altora, consecința falimentului în caz de rea administrație și conducere, să le dea cu drept cuvânt dreptul la asemenea beneficii.

Desigur că ar mai fi o serie întreagă de soluțiuni, între care asigurarea dependenților și creditorilor prin dispoziții legale eficiente, cum ar fi poate participarea la controlul operațiunilor băncii, limitarea depozitelor și reglementarea lor etc.

Mă opresc însă aici și a-și dori ca această problemă să fie cât mai mult discutată pentru ca toate luminile să colaboreze la rezolvarea unei chestiuni care preocupă, pentru moment, în chip dureros pe mulți și necăjiți cetățeni ce și-au pierdut rezultatul unei munci cu greu agonisite, în timp ce foștii conducători instituțiilor ruinate s'au îmbogățit și trăesc destul de mulțumiți, bine înțeles materialicește.

Const. G. Demetrescu
Profesor Șc. Com. Sup. Iași.

Plecarea dlui Manoilescu dela Uniunea Camerelor de Comerț și de Industrie.

Am aflat cu bucurie, și'n acelăș timp cu regret, că dl Manoilescu a intrat în noul guvern ca și Ministru al Comunicațiilor. Ne bucurăm, că 'n noul guvern a intrat un bărbat tânăr de o deosebită valoare, care cunoaște bine nevoile zilelor noastre și care are curajul înfăptuirilor practice. Regretăm însă și mai

mult plecarea Dsale dela Uniune, unde sosise ca și un salvator al acestei instituțiuni tinere, care dibuiește și acum, fără să-și fi putut fixa în viața economică a a țării, rolul, ce i se cuvine. Dl Manoilescu deschisese larg ferestrele acestei instituțiuni, ventilând birourile ei îngrodate în biurocratism sec, și introdusese un spirit viu tinerec, în organismul Uniunii. Ultima adunare generală a Uniunii, cu încrederea unanimă, manifestată față de persoana președintelui, cu debaterile ei interesante și atât de serioase, cu hotărârile ei atât de bine prinse și atât de actuale, — era dovada, că dl Manoilescu a știut să îndrumeze această instituțiune pe drumul cel bun și atât de mult așteptat de comerț și de industrie. Suntem siguri că Adunările Generale ale Uniunii făcute în acel spirit și organizate cu aceeași seriozitate, vor avea darul de a atrage asupra lor atențiunea factorilor chemați; vor ridica importanța acestei instituțiuni și vor face ca de dezideratele ei să se fină socoteală.

Până aci adunările generale ale Uniunii erau un simulacru; se discuta acolo inutil, nu se aducea nici o hotărâre, iar din debateri președintele (dl Dr. St. Cerkez) trăgea concluziile, pe cari le voia Dsa, iar nu adunarea. Natural, că acele adunări, făcute în câte 2—3 zile, își pierdeau deja în prima zi importanța; participanții veniau doar la ele pentru a se întâlni cu cunoscuții și prietenii, pentru a vedea un oraș necunoscut din cutare provincie eliberată, etc.; restul ședințelor era cercetat slab și fără interes, — mai ales de membrii partidului, din care făcea parte și dl Cerkez.

Ultima adunare generală a rupt cu acces obiceiu; acolo s'au spus cuvinte energice și curajoase, fără de a crăța pe nimenea, și fără de a face curte oficialității, atunci când ea trebuia să fie criticată.

Dar dl Manoilescu a mai organizat și unele excursiuni economice în străinătate, unde reprezentanții comerțului și industriei române au fost conduși cu mult tact și demnitate, lăsând pretutindeni excelente impresii, cu mult folos practic. Astfel au fost vizitele din Polonia și Ungaria. Ni este proaspătă îndeosebi vizita la Budapesta unde dl Manoilescu a fost atât de fericit inspirat, prezentân-

du-ne în fața dușmanilor noștri de eri atât de strălucit, încât i-a atras și pe acești vecini înăcriși într'un elan de însuflețire, de își venea a crede, că ne iubim reciproc de secole, și că cele două țări Ungaria și România nu au decât aceleași interese comune. Dl Manoilescu a impus mult la Budapesta, ne-a făcut deosebită cinste țării, și a adus reale servicii chestiunii apropierii dintre cele două țări.

Dl Manoilescu a fost în toate chestiunile, cari interesau comerțul și industria — la locul său. Plecarea Dsale de fapt lasă un gol, pe care nimeni nu-l poate umplea.

Iată de ce regretăm noi sincer plecarea Dsale dela Uniune.

Sincerus.

Averea Statului

Țară bogată, binecuvântată de Dumnezeu, patria tuturor bunătăților pământene, România-Mare încărcată de bogății naturale, pe cari toată lumea ni-le invidiază, „Dacia felix“ etc. etc., complimente, supracomplimente și ultracomplimente, pe cari ni le-am făcut mereu unul altuia, cu chipul zimbitor, oglindă a naivității, ori, poate, a ignoranței — deplin încredințați, că ceea ce spunem la cafenea, în parlament, prin conferințe, ziare, studii, etc. Constitue numai o parte minimă din ceea ce ascunde, în mărunțatele lui, pământul țării acesteia și, *mai ales*, numai o parte din „fericirea“, care „trebua“ să se abată peste noi, copleșindu-ne, vrând-nevrând.

Ne-am avântat la vorbe late, cu mic cu mare. Așa vorbeau profesorii dela catedră, preoții de pe amvon, deputații dela tribună, miniștrii de pe băncile ministeriale. Așa i s'a vorbit și lui badea Gheorghe dela sate, când cu propaganda electorală. Aproape toată lumea din România noastră a fost cloroformizată de această vorbărie. Ca urmare, badea Gheorghe și-a trimis copiii la oraș, mai mulți la școală însă decât la meserie, să se facă „domni“, căci domni „trăiesc mai ușor“, deputații au făcut o intensă propagandă pentru înființare de școli noi, indiferent, că existența instituției școlare respective (care reclamă cheltuiala din partea Statului dela început încă, dela înființare) era justificată, sau nu, de un interes real, de necesitate serioasă. Școlile „superioare“ s'au înmulțit ca ciupercile. Singur în Ardeal numai s'au înființat, imediat după războiu, 120 școli secundare (cu 110 profesori trițați). O armată întreagă de oameni tineri, cu diplome (de

bacalaureat) în buzunar, au dat năvală la câțiva ani după înființarea „focarelor de cultură“ nenumărate, la porțile celor patru universități românești.

Aci au fost primiți de profesori cu aceleași cuvinte ademenitoare, li s'au dat burse, și celor chemați și celor nechemăți (Statul român e „bogat“, are de unde). Iar după patru, sau mai mulți ani de ședere pe băncile Universităților, tinerii își luau stoluri-stoluri sborul înspre... unde se putea mai bine decât înspre bugetul Statului!

Astfel, în ziua de azi, avem cu o plagă mai mult: supraproducția intelectuală, care amenință să ne ducă la un proletariat intelectual. Acest soi de „supraproducție“ își are explicația în bună parte în lauda de fiecare zi și oră, pe care o aducem bogățiilor solului acestuia, ca și când nimeni dela noi, n'ar fi auzit și n'ar fi știut, că acestea constituie numai unul dintre factorii, cari aduc cu sine prosperitatea economiei naționale. Nimeni n'a vrut să-și facă o socoteală, pe cât de simplă, pe atât de reală. Pe lângă un sol bogat în materii prime, mai este nevoie de *muncă* și, mai ales un factor nu mai puțin important — nu numai pentru zilele noastre — de *capital*.

Aveam noi capital acumulat la sfârșitul războiului? Nu. Dispuneam de doi factori: de mult frământate bogății naturale și de brațe de muncă. Acești doi îi aveam. Cel de al treilea însă, capitalul, ne lipsea cu desăvârșire. Ori, câtă vreme nu ai posibilitatea să exploatezi un bun pe care îl ai, și să îl pui în același timp în vânzare și să-l desfaci, zadarnic dai de veste pe cele patru vânturi, că ești bogat ca nimeni în lume. Bogăția aceasta este și rămâne o bogăție, care nu aduce nici un câștig.

Facem abstracție de felul acțiunii întreprinse în anii de după războiu pentru obținerea celui de-al treilea factor necesar producției. Observăm numai un singur lucru: eforturile făcute n'au dus la un bun rezultat. Vor fi împrejurările de vină? Poate. (Alții mai competenți decât noi vor lămurii precis care este sensul acestui „poate“, un „da“ sau un „nu“). Ceeace putem afirma însă cu toată siguranța, fără teamă de a putea fi contraziși, este, că în tot timpul de după războiu s'a urmat o politică de îngreunare a bugetului Statului, prin crearea a numeroase funcții, inutile, însă scump plătite. Astăzi funcționăria constituie un balast dintre cele mai importante, care apasă asupra bugetului Statului și deci asupra cetățeanului contribuabil. Din această cauză bugetul Statului s'a umflat, an de an, cu sume considerabile, în dauna contribuabilului și, în dauna economiei private. *Impozitele mari constituie astăzi unul*

dintre impedimentele, cari îngreuiază sau fac chiar imposibil formarea economiilor private.

Prin urmare, dacă eforturile cari s'au făcut în vederea acumulării capitalului, de care avem nevoie pentru punerea în valoare a bogățiilor noastre naturale, n'au dus la bun rezultat, în schimb, am urmat o politică cum nu se poate mai greșită și periculoasă, îngreunând bugetul Statului cu sume mari și inutile, în dauna cetățeanului contribuabil, dela care așteptam să pornească, în șuvițe subțiri, dar numeroase, continue și mereu crescânde, capitalul, pe care, canalizându-l apoi sub forma diverselor societăți, să-l fi îndrumat spre adevărata lui funcțiune (politică „prin noi înșine“).

Funcționarismul însă nu a împovărat numai bugetul Statului. Funcționarismul a contribuit și la „ușurarea“ acestui buget... la partea veniturilor. Cum? Vom vedea din cele ce urmează.

Deniturile Statului au mai multe surse: impozitele (directe și indirecte), taxe, monopoluri, câștigul pe care îl aduce averea proprie zisă a Statului etc.

Asupra acestora din urmă vrem să ne oprim puțin.

Averea Statului se compune din terenuri și exploatare agricole, uzine metalurgice, mine, subsol întreg, păduri, terenuri inundabile, bălți, forțe hidraulice, stațiuni balneare. Statul mai este și proprietarul marilor servicii publice cu caracter economic: căile ferate, poșta, telegraful, telefonul, porturile maritime și dunărene, docurile, serviciile de navigație, precum și drepturile regaliene, reprezentate prin Regia monopolurilor Statului și unele monopoluri economice: mijloace de transporturi și comunicație.

Această avere, deși foarte greu de evaluat, a fost estimată totuși în mai multe rânduri. Înainte de războiu averea statului a fost considerată ca având o valoare de cca 2 miliarde 320 milioane Lei aur. Ea aducea un beneficiu net de 5,4%.

Averea Statului, după războiu, s'a mărit considerabil. Statul a achiziționat, în urma alipirii nouilor provincii, o linie ferată de aproape dublă valoare decât avea înainte, un domeniu forestier important, și în sfârșit exploatare miniere și industriale.

După războiu, dintre evaluările cari s'au făcut, se pot lua în seamă mai ales două: cea făcută de Ministerul de industrie și comerț (fără fondul minier) și evaluarea făcută de profesorul I. N. Angelescu (cu fondul minier).

După evaluarea făcută de Ministerul de industrie și comerț, averea statului (fără fondul minier), ar fi cam următoarea:

	Lei aur
Căile ferate	2.139.445.799
Poșta, teleg. telef.	110.000.000
Porturile maritime	77.371.073
„ fluviale	56.000.000
Docurile Galați și Brăila	16.955.000
Navigația fluvială	12.190.000
„ maritimă	5.365.000
Stațiuni balneare	23.476.928
Monopolurile Statului	66.877.048
Pădurile	1.315.000.000
Pescăria	176.500.000
Minele și întreprinderile industriale ale Statului	40.000.000
Terenuri, ferme, diverse	500.000.000
Total	4.539.180.848

După evaluarea profesorului I. N. Angelescu, valoarea averii Statului (înglobând și fondul minier și drepturile regaliene) face Lei aur 6 200,000,000.

Aceste bunuri au fost exploatate până acum în regie publică și au adus (în anul 1927) următoarele venituri, respective pierderi:

SERVICIUL	Averea în 1927 mil- ioane Lei aur	Dif. între ven. și ch. milioane Lei aur	Beneficiul %
Căile ferate	2.139,—	deficit	
Serv. maritim	5,4	deficit	
Exploat. ind. și miniere	40,—	deficit	
Păduri	1.315,—	+ 7, 7	0,58
Bălți, saline, teren. inund.	174,—	+ 5, 3	3,05
Porturi maritime	77,4	+ 2, 5	3, 2
„ dunărene	56,—	+ 0,41	0,73
Navigațiuni fluviale	12,2,—	+ 0,27	2, 2
Stabilimente balneare	23,5	+ 0,22	0,08
Docurile Galați și Brăila	16,8	+ 0,13	0,03
P. T. T.	110,—	+ 10, 8	9, 8

Totalul veniturilor, prin urmare, pro 1927, a fost de 92.500,000 Lei aur, sau Lei (hârtie) 2 miliarde 901 milioane, ceea ce corespunde unui procent de rentabilitate de 1,5%. Dar acest procent nu este de fapt cel adevărat. Procentul real de rentabilitate este numai de 1%, întrucât în procentul de 1,5% au fost socotite și beneficiile exploatarei monopolurilor, care au însă un caracter fiscal și, deci nu trebuie luate în considerare.

Procentul de rentabilitate de după războiu este prin urmare, cu totul disproporționat față de cel dinainte de războiu. Acest fapt se datorește, în primul rând funcționarismului, care înghite cea mai bună parte din beneficii. Iată cum sistemul funcționarismului contribuie, pe lângă îngreunarea bugetului, la partea cheltuielilor, și la „ușurarea” acestui buget, la partea veniturilor.

Evaziunea populației rurale la orașe

Fenomenul evaziunii populației rurale la orașe, observat la noi în mare măsură în ultimii 10 ani, dela Unire încoace, s'a produs și se observă și în țările din Apus, dar și în Statele Unite ale Americii.

În unele părți această evaziune a luat proporții îngrijitoare, și poate produce, cu timpul, lipse de brațe la țară, și chiar epuizarea populației țărănești, mai ales în țările industriale.

Deaceia s'au făcut în Apus, cercetări și studii asupra cauzelor acestei evaziuni și s'a ajuns la concluziunea, că sunt în esență, numai asprimea și neplăcerile muncii, cu care răsplata nu stă aproape de loc în proporția cuvenită. Alte motive ale schimbării de profesiune sunt de mică importanță. Cercetările întinse, făcute de profesorul Laur în Elveția, au arătat că rentabilitatea întregului capital, propriu și împrumutat, întrebunțat acolo în agricultură, a fost în anii 1926/27 și 1927/28 numai de 1,84 la sută, rezultat care trebuie considerat ca foarte nefavorabil, în comparație cu cel din industrie. Venitul familiei, format din plata muncii și renta capitalului, produce un câștig numai de 2,61 franci pe zi de bărbat, inclusiv locuință și întreținere. Agricultorul, cu copiii săi, este deci cel mai rău plătit muncitor cu ziua, căci chiar plata pe zi a celor angajați la munca câmpului face 5,56 franci. Rezultate similare s'au obținut și la cercetările făcute în Austria, Suedia și alte țări. Dacă se compară cu acestea situația agriculturii germane, apoi ea e și mai rea. Din studiile făcute de Institutul social asupra situației agrare din Saxonia în anii 1926/27 și 1927/28 s'a văzut că un beneficiu net nu s'a realizat de loc. Dimpotrivă la o medie de 1100 gospodării, a rezultat o pierdere de 24 mărci la hc. Prin urmare nu numai că a lipsit dobânda capitalului plasat în agricultură, dar a trebuit să se contracteze și datorii, pentru a se putea continua întreprinderea și a se plăti dobânzile pentru ipotecă și alte angajamente. Așadar țăranul din Saxonia n'a realizat nici un venit, nici cel puțin o plată pentru munca sa în comparație cu cel din Elveția. Rezultatul acesta prezintă cu atât mai multă însemnătate cu cât se știe că agricultura saxonă stă în fruntea celor din celelalte provincii germane.

Faptele acestea explică plecarea atâtor copii de țărani, căci agriculturii mic și mijlociu, care-și conduce gospodăria împreună cu familia, nu-i rămâne nici o plată pentru munca sa. Motivele nerentabilității sunt, pe de o parte, prețurile

mici ale produselor și deci beneficiul brut mic, și pe de altă parte, cheltuielile prea mari, ocazionate prin dobânzile prea urcate pentru capitalul împrumutat, prin sarcinile publice prea mari și prin disproporția dintre prețurile pe care le primește agricultorul pentru produsele sale și acelea care le plătește pentru ultraj și diferite alte unelte. Pentru ca agricultura să devină rentabilă chiar și într-o măsură redusă și pentru ca să poată avea un beneficiu net, cu care să-și acopere pierderile de astăzi, dobânzile la ipotecă și renta capitalului de numai 2 la sută, ar trebui ca beneficiul brut să fie urcat cu 16 la sută, ceea ce nu se poate realiza decât printr-o urcare a prețurilor produselor, în același proporție. Pentru ca să mai fie urcată și plata muncitorului cu 16 la sută, atunci ar urma să fie urcat costul producției cu 8 la sută, ceea ce n'ar fi posibil decât printr-o altă urcare a prețurilor produselor. Combaterea despoperării satelor și stăvillirea cu efect a emigrării spre orașe sunt posibile numai printr-o agricultură rentabilă. Prin urmare o urcare cu aproximativ 25 la sută a prețurilor produselor agrare e inevitabilă.

O astfel de măsură nu ar împovăra tot în aceeași proporție tratul consumatorului. Restabilirea rentabilității agriculturii prin urcarea prețurilor pentru produsele sale ar însemna o sporire a tratului cu 7 la sută.

Constatările și părerea de mai sus sunt ale Prof. Falke, rectorul Universității din Leipzig. Ele se potrivesc, în parte, și situației dela noi, cu deosebirea că la noi evaziunea populației rurale la orașe, au produs-o pe lângă cauze de ordin economic și schimbările politice survenite și posibilitatea de plasare și a unei părți a populației rurale, mai ales a bărbaților în diferite funcțiuni inferioare de stat, județene și comunale, zăvorțite Românilor cu desăvârșire până la Unire.

Asupra nerentabilității ori a rentabilității insuficiente a îndeletnicirilor agricole se aud și la noi, adeseori plângeri.

Temeintia lor s'ar putea constata numai prin lucrări statistice spectale, făcute asupra situației în diferite regiuni ale țării.

Când vom ajunge și noi să avem astfel de lucrări statistice și instructive dar și folositoare?

CRONICA.

Uzinele de fier și domeniile din Reșița și-a ținut adunarea generală ordinară la 10 cert.

S'au ridicat din partea unor acționari obiecțiuni asupra amortizărilor efectuate și a cheltuielilor generale prea mari, precum și asupra tantiemelor conducătorilor și a Consiliului societății.

S'au dat lămuriri adunării generale, că amortizările și rezervările făcute sunt dictate de situația generală economică și că s'au luat măsurile pentru reducerea tantiemelor.

Adunarea generală a aprobat apoi bilanțul și a dat descărcare Consiliului de administrație.

Bilanțul pe 1929 arată active de 3.776.454,765 Lei; venitul brut a fost de 720.368,095 Lei, iar beneficiul net al anului 1929 de Lei 81.870,309, din care adunarea generală a decis să se împartă pentru dividendă Lei 60 milioane. Rezervele s'au dotat cu Lei 8.187,030 și pentru tantieme Consiliului de administrație s'au aprobat Lei 5.157,830 Restul s'a distribuit pentru fondurile cu scopuri umanitare și culturale ale funcționarilor și lucrătorilor și reportări pe anul 1930.

Dividenda pe 1929, s'a fixat cu 8%, Lei 40 brutto resp. Lei 33 netto de fiecare acțiune. Se va începe plata cuponului la 14 Iulie 1930. În Consiliul de Administrație au fost realesți dnii Dr. Ilie Beu, dr. Tiberiu Brediceanu, Oskar Kaufmann, Constantin Orghidan, Oscar Polak și Baron Ion Stârcea, iar ca cenzori dnii G. Cioflec, M. Georgescu, Victor Levy, G. T. Kirileanu și I. Reid Joung. Cenzori supleanți dnii I. Arapu, Titu Andreescu, D. Cristescu, Gheron Netta și Cezar Hârjescu.

Banca „Sătmăreava“ în Seini a cerut concordat preventiv. Are active Lei 7.200,000 rotund, în creanțe diferite: cambiale și cont-curent, imobile, diverse efecte, precum și o pădure, proprietate exclusivă a băncii (care pădure a dus banca la concordat preventiv), evaluată la Lei 5300,000.

Pasivele se cifrează la Lei 9.300,000 rotund, inclusiv capitalul social și diversele fonduri de rezervă.

Se oferă creditorilor 100% a capitalului, sumă plătită în 3 ani, în rate, cu începere dela 1 Iulie 1932, fără dobânzi.

Scontul băncilor de emisiune.

Banca Angliei	3%
Banca Națională a Austriei	6%
Banca Națională a Belgiei	3%
Banca Bulgariei	10%
Banca Națională a Cehoslovaciei	5%
Banca Națională a Elveției	3%
Banca Finlandei	6 ¹ / ₂ %
Banca Franței	2 ¹ / ₂ %
Banca Imperiului German	4 ¹ / ₂ %
Banca Italiei	6 ¹ / ₂ %
Banca Națională a Jugoslaviei	6%
Banca Națională a Poloniei	7%

Banca Națională a României	9%
Banca de Stat a Rusiei	—
Banca Suediei	3%
Băncile de Rezerve federale (U. S. A.)	3%
Banca Națională a Ungariei	6%

*

Calea ferată se aprovizionează cu cărbuni din țară. La direcțiunea generală C. F. R. s'a semnat luni contractul colectiv pentru aprovizionarea cu cărbuni indigeni a drumului de fier, necesari depozitelor de locomotive pe timpul dela 1 Aprilie la 1 Octombrie 1930.

Societatea „Petroșani” va furniza o cantitate de 202 mii tone, în valoare de 184 milioane Lei.

Societatea „Ūlcan” va furniza o cantitate de 120 mii tone, în valoare de 110 milioane Lei.

Industria minieră „Lupeni” va da o cantitate de 168 mii tone în valoare de 153 milioane Lei.

Societatea „Lonea” va furniza cărbuni în valoare de 43 milioane Lei.

S'au mai repartizat anumite cantități de cărbuni ce vor fi date de societățile: Anina, Sălatruce, Codlea, Asău, Găloaia, Chiriceel, Lăpoșul, Mehadia, Șoricani, Jibou, Surduc, Doicești, Corbescu, Capeni, Băbeni, Babota, Steluța, Bataia, Cărbunele, Combustibilul, Drăgana, Schitu Golești și Lignitul.

Cantitatea furnizată de aceste societăți va fi în valoare de 286 milioane Lei, iar totalul general al cantităților de cărbuni ce va fi întrebuințat pe timp de șase luni de regia căilor ferate și pentru care s'a semnat contractul, va fi de 823 mii 750 tone, în valoare de 674 milioane 338 mii Lei.

*

Prețurile stabilite prin noul contract sunt cu mult mai reduse ca cele din trecut.

Cantitățile de cărbuni vor fi furnizate în cote lunare și vor putea fi mărite sau micșorate cu cinci la sută de către direcțiunea generală C. F. R., atunci când nevoia o va cere.

Reducerea se va face proporțional la toți furnizorii de cărbuni, ea va putea trece și peste cinci la sută, în cazul când traficul va fi micșorat.

Dela 1 Octombrie 1930 căile ferate nu vor mai angaja furnituri de lignit, decât cel de calitate primă.

*

Inventarierea patrimoniului statului. Ministerul de finanțe a trimis tuturor ministerelor următoarea circulară:

Ministerul de finanțe cu avizul com. pentru întocmirea regulamentului legii asupra Contabilității publice, ținând în seamă că din informațiunile primite dela diferite autorități se constată că lucrările referitoare la inventarierea patrimo-

niului Statului pe anul 1929, nu ar putea fi terminată până la data de 30 Iunie a. c., conform art. 16 din regulamentul privitor la inventarierea patrimoniului Statului, aprobă acordarea unui „termen complementar de 3 luni”, adică până la 30 Septembrie 1930.

Intrucât acest termen este ultimul ce se poate acorda, pentru ca această importantă lucrare să fie executată la timp util și să servească la alcătuirea viitorului buget, avem onoare a vă ruga cu insistență, să binevoiți a da dispozițiunile necesare ca, până la data de mai sus, să se înalteze neapărat acestui departament (Direcțiua contabilității generale) inventarul averii ce admnistrează acel departament.

*

Retragerea monedelor de hârtie de 5 și 20 lei din circulație. Banca Națională a României, cu scrisoarea No. 45.928 din 5 Iunie a. c., în conformitate cu art. 92 din nouile Statute ale Băncii, a fixat data de 1 Septembrie 1930, ca ultim termen de preschimbare a biletelor de 5 și 20 lei și înlocuirea lor cu monedă metalică. În consecință Ministerul de finanțe a pus în vedere administrațiilor financiare să ia cunoștință despre aceasta și să comunice tuturor percepțiilor, termenul de retragere a monedei, mai sus specificată, cunoscând că după data de 1 Septembrie 1930, biletele Băncii de 5 și de 20 Lei nu vor mai avea putere de circulație.

*

Incassările tezaurului. După datele adnate de Ministerul de finanțe totalul încassărilor tezaurului pe luna Mai se cifrează la suma de Lei 2.780 milioane.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 7 Iunie 1930, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	9.275,434.874
Devize	1.553,300.761
Monedă divizionară	736,944.840
Portofoliul comercial	8.539,307.226
Imprumut. pe efecte publ., warante etc.	821,620.759
Datoriă Statului	3.797,426.005
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	715,094.856
Fond. de pens. și asistență pt. personal	120,477.419
Imobile	458,388.188
Mobilier și mașini de imprimerie	71,902.930
Cheltuieli de administrație	235,515.778

Argint—Lingouri și monete	7,266.283
Conturi diverse	2,781,507.030
Totalul activelor	31.114,259.930

Pasiv

Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	809,755.979
Bilete B. N. R. în circulațiune	18.507,597.649
Conturi curente și recepise la vedere	7.276,148.099
Dobânzi și beneficii diverse	451,547.484
Conturi diverse	2.545,246.919

Raportul între stocul de aur și angajamente	35,07%
Raportul între stocul total și angajamente	41,83%

Taxa:	Scout	9%
	Dobânda	10%

Agricola ex. cup.	500	725—750
Steaua României	500	1225—1250
Prevederea	200	470—480
Soc. Urania	1000	2250—2300

PETROLIFERE

Steaua Română	500	610—620
Astra Română optate	500	770—780
Speranța opt. ex. cup.	500	500—525
Speranța pui ex. cup.	500	280—300
Petrol Blok	500	185—190
Petrolul Rom. opt.	500	220—230
Petrolul Rom. (pui)	500	30—40
I. R. D. P. opt.	500	125—130
Concordia	250	710—730
Creditul Minier opt. ex. cup.	500	330—335

Cursul Valorilor la București

la 19 Iunie 1930.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	110—115
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	65—67
Scris Rurale	5	48 ³ / ₂ —48 ³ / ₄
Scris Urb. București	5	48—48 ¹ / ₄
Scris Urb. Iași	5	44—44 ¹ / ₂
Comuna București	4	45—47
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	51—52
Imprumutul Național 1916	5	64—64 ¹ / ₂
Imprumutul Unirii 1919	—	63—63 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	58 ³ / ₄ —59
Renta împroprietăririi	5	48 ¹ / ₄ —48 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	75—80
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	65—70

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	6100—6150
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	800—810
Românească ex. cup.	500	640—650
„ pui ex. cup.	500	610—620
De Scout ex. cup.	500	170—175
Comerc. Română ex. cup.	500	625—650
Credit Român ex. cup.	500	680—690
Generală ex. cup.	500	340—350
Viticola ex. cup.	500	160—170
Comerț Craiova ex. cup.	500	610—620
Com. Ital. și Rom.	500	775—800
Albina Sibiu ex. cup.	500	750—760
Carpaților	500	370—380

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	4850—4900
Națională	500	750—755
Generală	500	1725—1750

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	385—390
C. Tramv. Buc.	500	740—750
Govora-Călimănești purtător	200	140—150
Govora-Călimănești nom.	200	140—150
Cartea Românească ex. cup.	500	265—275
Creditul Technic purt.	500	335—340
Creditul Technic nom.	500	315—325
Letea opt. ex. cup.	500	450—460
Clădirea Românească opt. ex. c.	500	400—410
Mica ex. cup.	500	350—360
Carpatina	500	825—850
Credit Industrial ex. cup.	1000	450—460

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167.35—167.60
Sterline	816—819—
Lirete	8.85—8.90—
Cor. cehe	5.00—5.03
Franci francezi	6.64—6.67
Franci belgieni	4.65—4.70
Franci elvețieni	32.75—32.70
Mărci germane	40.25—40.35
Zlofi	18.80—18.90
Șilingi austr.	23.90—23.95
Pengő	29.50—29.60
Dinari	2.96—2.98
Leva	1.99—2.22
Drachme	2.19—2.22
Lire otomane	78.00—79—
Napoleon	655—660—

Depozitul mașinilor de scris

„Remington“

Librăria „Dacia Traiană“, Sibiu.